19.11.2022

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Eduskunta

Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle eräiden liikenteenalan lakien muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunnassa on käsiteltävänä Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden liikenteenalan lakien muuttamisesta (HE 263/2022 vp). Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on saanut kutsun asiassa asiantuntijana kuultavaksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia mm. liikenteen palveluista annettuun lakiin maanteiden henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan riskiluokittamiseksi sekä ilman kuljettajaa vuokrattujen ajoneuvojen käyttämisestä maanteiden tavaraliikenteessä koskevan direktiivin muuttamisesta johtuvista uusista säännöksistä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös rangaistussäännökset ja maksuseuraamukset laiminlyönneistä, jotka koskevat tarvittavien ilmoitusten tekemistä sekä asiakirjojen hankkimista ja niiden mukana pitämistä ajoneuvossa. SKAL esittää lausunnossaan kommentteja näihin tieliikennettä koskeviin muutoksiin.

Riskiluokitus

Liikenteen palveluista annettua lakia esitetään muutettavaksi vastaamaan EU-lainsäädännön uusia vaatimuksia yrityksen riskiluokittamisesta. Pykäläehdotuksessa viitataan suoraan EU:n liikenteenharjoittaja-asetukseen, komission asetukseen sekä komission täytäntöönpanoasetukseen. SKAL toteaa, että ehdotus on EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen mukainen.

Kuljettajatodistus

Liikenteen palveluista annettuun lakiin esitetään rangaistussäännöstä tavaraliikenneluvan haltijalle kuljettajatodistuksen hankkimisen laiminlyönnistä sekä liikennevirhemaksua kuljettajalle ajoneuvossa mukana pidettävän kuljettajatodistuksen puuttumisesta valvonnan yhteydessä. Muutokset edistävät valvontaa ja harmaan talouden torjuntaa. SKAL kannattaa esitettyjä muutoksia.

Ilman kuljettajaa vuokrattujen ajoneuvojen käyttäminen maanteiden tavaraliikenteessä

Ilman kuljettajaa vuokrattujen ajoneuvojen käyttämisestä maanteiden tavaraliikenteessä annetun direktiivin muuttamista koskeva alkuperäinen ehdotus on peräisin jo vuodelta 2017 osana EU:n tieliikenteen liikkuvuuspakettia, josta se myöhemmin irrotettiin omaksi erilliseksi ehdotukseksi. Lopullinen muutosdirektiivi on annettu 6.4.2022 ja se on saatettava voimaan kansallisella lainsäädännöllä 6.8.2023 mennessä. Muutoksen myötä muista jäsenmaista vuokrattuja ajoneuvoja saa käyttää luvanvaraisessa tavaraliikenteessä myös kotimaan liikenteessä tietyin rajoituksin.

Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi rajoittaa ilman kuljettajaa ulkomailta vuokratun ajoneuvon käyttöä jäsenvaltioiden välisessä tavaraliikenteessä omien liikenteenharjoittajien osalta niin, että kyseisen ajoneuvon käyttö tulee kuitenkin sallia vähintään kahden peräkkäisen kuukauden ajan kalenterivuodessa. Jäsenvaltio voi myös vaatia toisesta jäsenvaltiosta vuokratun tavaraliikenteen ajoneuvon rekisteröintiä kansallisten sääntöjen mukaisesti 30 peräkkäisen päivän käytön jälkeen. Lisäksi jäsenvaltio voi asettaa rajoituksia liikenteenharjoittajien toisesta jäsenvaltiosta vuokrattujen tavaraliikenteen ajoneuvojen määrälle omalla alueellaan, kuitenkin niin, että sallittujen ajoneuvojen vähimmäismäärä on vähintään 25 prosenttia tavaraliikenteen ajoneuvokannasta.

Esityksen mukaan Suomi sallisi toiseen jäsenvaltioon vuokratun tavaraliikenteen ajoneuvon käytön kahden perättäisen kuukauden ajan kalenterivuodessa, eli ottaisi rajoitteen käyttöön. SKAL on esittänyt jo aiemmin lausunnoissaan 4 kuukauden sallitun enimmäiskäyttöajan lyhentämistä ja pitää siten käytön rajaamista kahteen peräkkäiseen kuukauteen kalenterivuodessa hyvänä. SKAL kuitenkin katsoo, että säädöksen tulee olla riittävän selkeä tulkinnan ja valvonnan varmistamiseksi.

Esityksen mukaan Suomi ei vaatisi toisesta jäsenvaltiosta vuokratun tavaraliikenteen ajoneuvon rekisteröintiä sen kansallisten rekisteröintisääntöjen mukaisesti vähintään 30 päivän kuluttua. SKAL edellyttää, että tämä vaatimus tulee ottaa Suomessa käyttöön.

SKAL myös toteaa, että sekä Suomesta, että jostain toisesta jäsenvaltiosta vuokrattuja ajoneuvoja tulee koskea samanlaiset rekisteröintivaatimukset. Liikennepalvelulain mukaisesti kotimaasta vuokrattavan ajoneuvon haltijaksi tulee merkitä autoa käyttävä kuljetusyritys, jos kyse on luvanvaraisesta liikenteestä. Haltijamerkintävaatimusta tulisi vaatia samoin edellytyksin myös ulkomailta vuokrattavilta ajoneuvoilta, jotta ulkomaisen kaluston vuokraaminen ei muodostuisi hallinnollisesti kevyemmäksi kuin auton vuokraaminen kotimaan vuokrausmarkkinoilta.

Mikäli ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen osalta sallitaan luonnoksen ehdotuksen mukainen menettelytapa, jossa liikenteenharjoittaja ilmoittaa itse luvanvaraiseen liikenteeseen käyttämiensä ulkomaisten ajoneuvojen rekisteritunnukset Liikenne- ja viestintävirastoon, vastaava rekisterimerkintävaatimuksia kevyempi menettely tulee sallia myös kotimaasta vuokrattavien kuorma-autojen rekisteritietojen ilmoittamiseen.

SKAL kannattaa sitä, että vuokrattujen ajoneuvojen lukumäärää rajoitetaan enintään 25 prosenttiin ajoneuvokannasta. SKAL lisäksi toteaa, että mikäli ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen käyttö sallitaan myös omaan lukuun tehtävissä kuljetuksissa, luvanvaraista liikennettä vastaavat rajoitukset tulee niillekin tällöin ottaa käyttöön.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Anssi Kujala
toimitusjohtaja

Ari Herrala
edunvalvontajohtaja